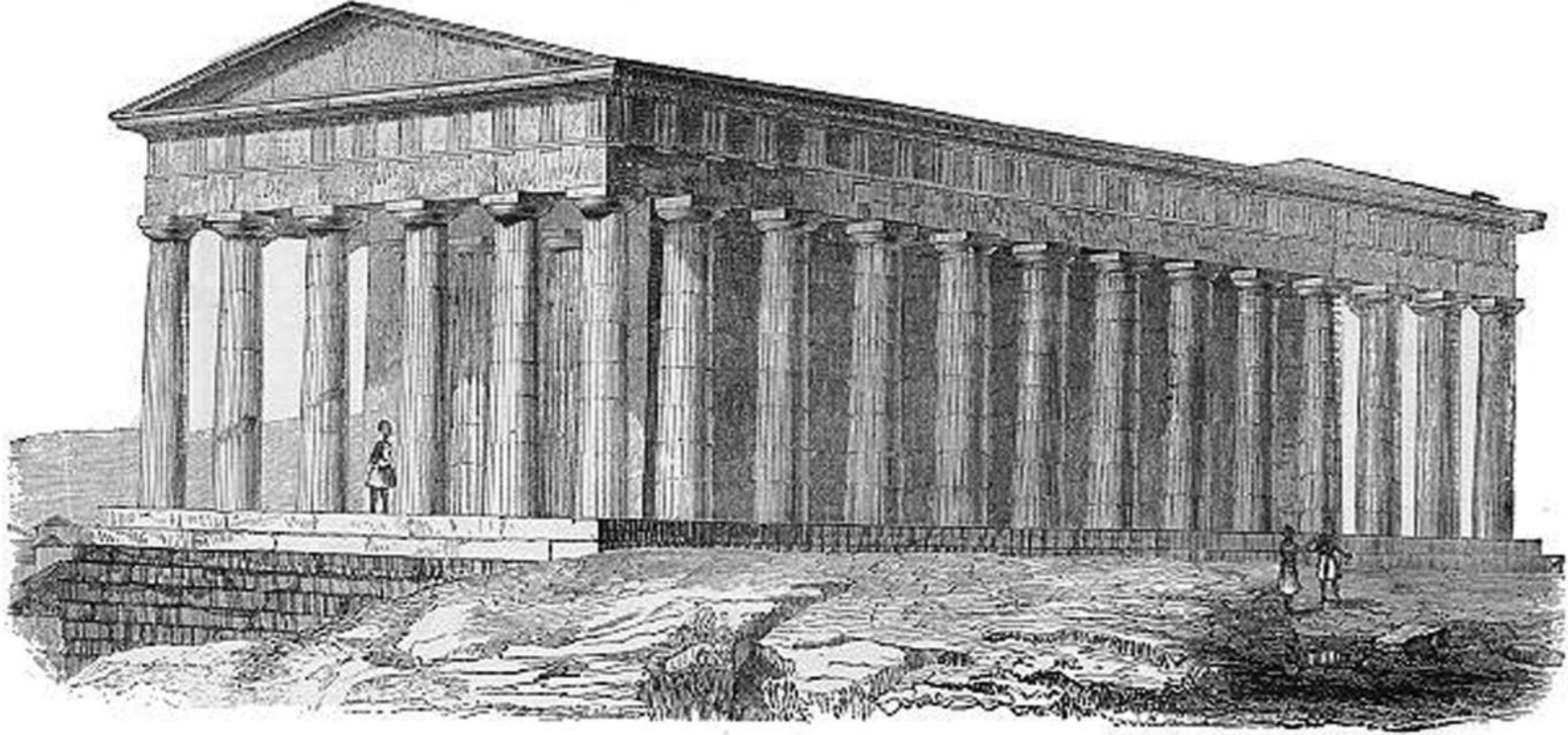
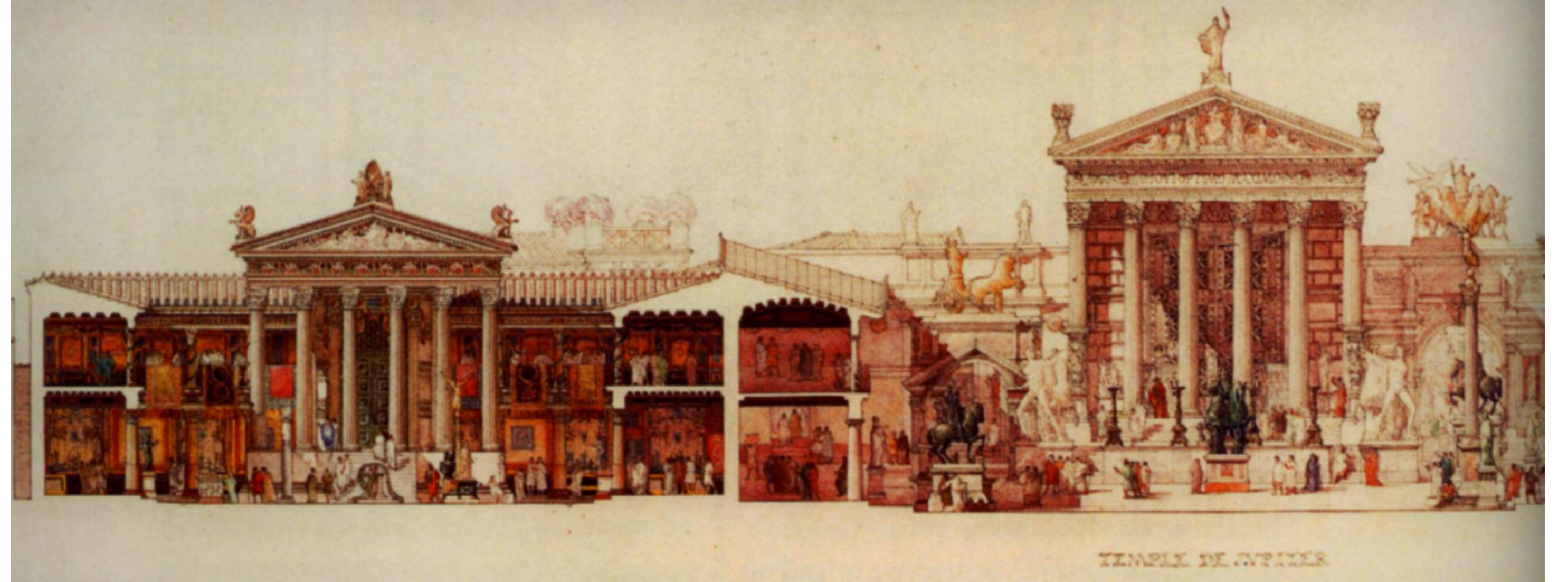

Historické kořeny

Athény (Řecko), Héfaistův chrám (Theseion-Hefaisteion), rok 449 př. n. l.

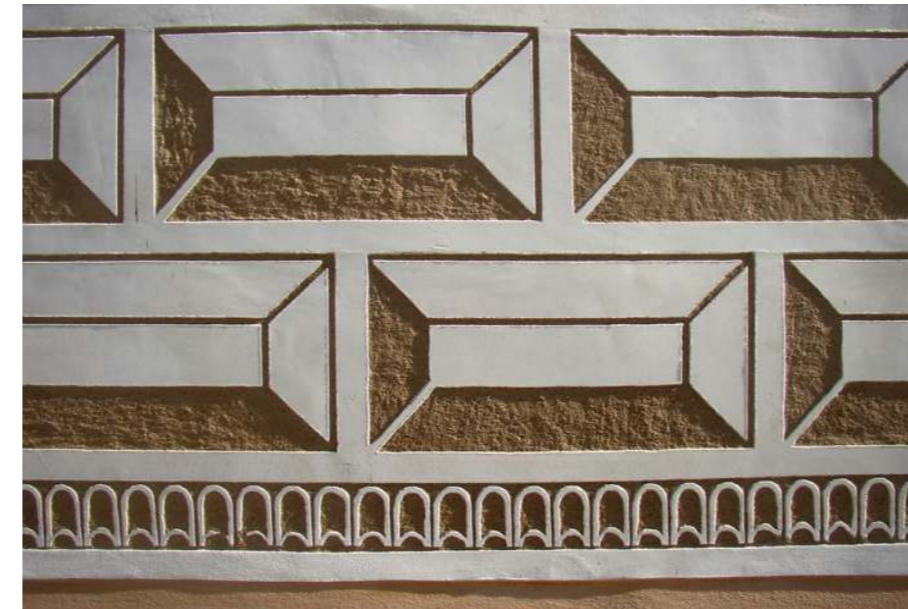

Antické město, rekonstrukce agory s chrámy.

Stylová východiska a urbanistické koncepce architektury 50. let 20. století čerpají ze zdrojů a motivů tradicionalismu. Je to opětovný návrat k historickým předlohám klasických kánonů, nová renesance, revival.

Ve své doktrinární podobě vznikla ve 30. letech 20. století v tehdejší Sovětské svazu. Tehdy zde došlo k prudkému odklonu od moderního pojetí architektury, které stavělo sovětskou tvorbu do čela vývoje avantgardní světové architektury. Snaha patřičného vyjádření politické moci znamenala obrát směřem k historizující inspiraci a tradičnosti. Ke zdůraznění monumentalit bylo s oblibou aplikováno kolosální sloupový. Kořeny tohoto stylu je tak možno nalézt až ve starověku, v antických stavbách starého Řecka a Říma. Další motivy byly čerpany z renesance a klasicismu. Tento vývoj měl hlubší kořeny a navazoval na tradiční stavitelství v Rusku, na importovanou francouzskou klasicistní architekturu, ale i na starý ruský barok. Inspirativní byly převzaty ale i neoklasicistní motivy americké tradicionalistické architektury. Věhlasným byl zejména Capitol ve Washingtonu vybudovaný podle projektu Williama Thorntona z roku 1793 a rozšířený v roce 1851. V roce 1893 se v Chicagu konala světová výstava zvaná Kolumbijská expozice ke 400 letům objevení Ameriky. Byla koncipována především s využitím klasicizujících motivů architektury. Ohlas byl ohromující, nadšení Ameriky z historismu nebralo konce. Stal se vkusem New Yorku. Návrat k historismu neznamenal prostě opakování, ale především výrazné zjednodušení a transformaci navazující na předcházející vývoj architektury 18. a 19. století, v některých případech i mnohem starší. Nejvýmluvnějším příkladem je stavba budovy mrakodrapu Chicago Tribune v gotizujících formách (John M. Howels, Raymond M. Hood, 1923). Formy stupňovitých mrakodrapů jsou zřetelně sledovatelné na monumentálních věžovitých stavbách v Moskvě, například Lomonosov univerzité či na vládních a obytných budovách podél řeky Moskvy, ale i v dalších městech střední a východní Evropy - ve Varšavě, Bukurešti, Kyjevě.

I v ostatních částech Evropy docházelo po opuštění secesní hýřivé dekorace v první dekádě 20. století k opětovnému návratu historizujících klasicistních forem. V českém prostředí, i přes výrazně dominantní působení moderní architektury konstruktivismu a funkcionalismu, se historizující tendence nikdy uplatňovat nepřestaly. Od zrodu ryze českého tzv. obloučkového slohu banky Čs. legií Josefa Gočáry (1921-1923), přes dekorativismus národního stylu Pavla Janáka až k akademickému tradicionalismu, klasicizujícímu pojetí architektury prof. Antonína Engela, Františka Roitha, Jaroslava Sakaře, Vladimíra Fischera, Jaroslava Fragnera 20. až 40. let 20. století.

Březnice, zámek (Česká republika), sgrafitová výzdoba, typická renesanční psanicka, polovina 16. století

Řím (Itálie), bazilika sv. Petra, Donato Bramante, Raffael Santi, Michelangelo Buonarroti, Domenico Fontana, Carlo Maderna, Gian Lorenzo Bernini, 1505-1629

Londýn (Velká Británie), British Muzeum, architekt Robert Smirke, 1824.

Moskva (Ruská federace), Hotel Ukrajina, Arkadyj Mordvinov 1947

Petrohrad (Ruská federace), Michailovský palác, Carlo Rossi 1819-1825

Chicago (USA), Kolumbijská expozice, 1893

Washington D.C. (USA), National Building Museum, Montgomery C. Meigs, Caspar Buberl, 1882-1887

Pardubice (Česká republika), krematorium, Pavel Janák 1921-1923

Praha Dejvice (Česká republika), Generální štáb na Vítězném náměstí, Antonín Engel, 1934

Washington D.C. (USA), White House, stavba v pozdně georgiánském stylu, James Hoban 1792. V roce 1824 byla přistavěna severní sloupová arkáda a 1829 arkáda jižní.

Chicago (USA), Chicago Tribune Tower, Hood & Howells, 1925

New York (USA), mrakodrapy na Manhattanu, 30. léta 20. století

Washington D.C. (USA), Capitol, neoklasicistní architektura, William Thornton 1793, rozšíření Thomas U. Walter 1851.

